Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

5. september 2019*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 2008/48/EÜ – Tarbijakaitse – Tarbijakrediidileping – Artikli 10 lõike 2 punktid h ja i ning lõige 3 – Krediidilepingus sisalduv kohustuslik teave – Riigisisene õigusnorm, mis näeb ette kohustuse täpsustada iga tagasimakse jaotus laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja tasude vahel

Kohtuasjas C-331/18,

mille ese on ELTL 267 alusel Krajský súd v Prešove (Prešovi maakonnakohus, Slovakkia) 5. aprilli 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. mail 2018, menetluses

TE

versus

Pohotovosť s. r. o.,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president C. Toader, kohtunikud A. Rosas ja M. Safjan (ettekandja),

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Pohotovosť s. r. o., esindaja: J. Fuchs,

– Slovaki valitsus, esindaja: B. Ricziová,

– Euroopa Komisjon, esindajad: A. Tokár ning G. Goddin ja C. Valero,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: slovaki.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT 2008, L 133, lk 66, ja parandused ELT 2009, L 207, lk 14; ELT 2010, L 199, lk 40 ja ELT 2011, L 234, lk 46), artikli 10 lõike 2 punkte h ja i ning lõiget 3.

2 See taotlus esitati TE ja Pohotovosť s. r. o. vahelises kohtuvaidluses, mille ese on viimase vastutus selle eest, et ta ei täpsustanud krediidilepingus iga tagasimakse summa jaotust laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja vajaduse korral krediidi lisakulude vahel.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2008/48 põhjendustes 9, 19, 30 ja 31 on märgitud:

„(9) Täielikku ühtlustamist on vaja selleks, et tagada kõikidele ühenduse tarbijatele nende huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse ning luua tõeline siseturg. Seetõttu ei tohiks liikmesriikidel lubada säilitada või kehtestada muid siseriiklikke norme peale käesolevas direktiivis sätestatute. Ent sellist piirangut tuleks kohaldada ainult siis, kui norme on käesoleva direktiiviga ühtlustatud. Ühtlustatud normide puudumisel peaks liikmesriikidel olema jätkuvalt õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusakte. […]

[…]

(19) Selleks et tarbijad saaksid teha kaalutletud otsuse kõikide faktide alusel, peaksid nad enne krediidilepingu sõlmimist saama krediiditingimuste ja -kulude ning oma kohustuste kohta adekvaatset teavet, mida nad saaksid järelemõtlemiseks kaasa võtta. […]

[…]

(30) Käesoleva direktiiviga ei reguleerita lepinguõiguse kohaldamist krediidilepingute kehtivuse valdkonnas. Seetõttu võivad liikmesriigid nimetatud valdkonnas säilitada või kehtestada siseriiklikke norme, mis on kooskõlas ühenduse õigusega. Liikmesriigid võivad reguleerida krediidilepingu sõlmimise pakkumistega seotud õiguskorda, eelkõige sätteid, mis käsitlevad pakkumise tegemise aega ja ajavahemikku, mille jooksul see on krediidiandjale siduv. Kui pakkumine tehakse käesoleva direktiiviga sätestatud lepingueelse teabe edastamisega samal ajal, võib krediidiandja esitada selle samamoodi nagu muu krediidiandjapoolse lisateabe tarbijale eraldi dokumendis, mis võidakse lisada Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehele.

(31) Selleks et tarbija oleks teadlik oma krediidilepingust tulenevatest õigustest ja kohustustest, peaks kogu vajalik teave olema lepingus esitatud selgel ja arusaadaval viisil.“

4 Direktiivi artiklis 1 „Sisu“ on sätestatud:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada tarbijakrediiti käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte.“

5 Nimetatud direktiivi artiklis 10 „Krediidilepingus sisalduv kohustuslik teave“ on sätestatud:

„1. Krediidileping koostatakse paberil või mõnel muul püsival andmekandjal.

Kõik lepingupooled saavad krediidilepingu koopia. Käesoleva artikli kohaldamine ei piira krediidilepingu sõlmimise õiguspärasust käsitlevate liikmesriikide õigusnormide kohaldamist, kui need on kooskõlas ühenduse õigusega.

2. Krediidilepingus täpsustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult järgmine:

[…]

g) krediidi kulukuse aastamäär ja tarbija poolt makstav kogusumma, mis on arvutatud krediidilepingu sõlmimise ajal; märgitakse kõik kõnealuse määra arvutamiseks kasutatud eeldused;

h) tarbija poolt tehtavate maksete summa, arv ja sagedus ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul;

i) kui tegemist on fikseeritud kestusega krediidilepingu põhiosa tagasimaksmisega, siis tarbija õigus saada taotluse korral ja tasuta mis tahes hetkel kogu krediidilepingu kestuse jooksul tagasimaksetabeli kujul esitatav loetelu.

Tagasimaksetabelis näidatakse ära võlgu olevad summad ning selliste summade tagasimaksmisega seotud tähtajad ja tingimused; tabelis esitatakse iga tagasimakse jaotus, näidates ära laenu põhiosa tagasimakse, laenuintressi alusel arvutatud intressi ning vajaduse korral lisakulud; kui intressimäär ei ole fikseeritud või kui krediidilepingu alusel võib lisakulusid muuta, sisaldab tagasimaksetabel selgel ja kokkuvõtlikul viisil viidet asjaolule, et tabelis sisalduvad andmed kehtivad ainult seni, kuni laenuintressi või lisakulusid krediidilepingu kohaselt muudetakse;

j) kui tasusid ja intressi tuleb maksta laenu põhiosa tagasimaksmiseta, siis loetelu, milles on märgitud intressi ning sellega seotud korduvate ja ühekordsete tasude maksmise tähtajad ja tingimused;

[…]

u) vajaduse korral muud lepingutingimused;

[…]

3. Lõike 2 punkt i kohaldamisel teeb krediidiandja tarbijale tasuta mis tahes hetkel kogu krediidilepingu kestuse jooksul kättesaadavaks tagasimaksetabeli kujul esitatava loetelu.

4. Kui tegemist on krediidilepinguga, mille puhul tarbija maksete tagajärjel krediidi kogusumma vahetult ei vähene, vaid makseid kasutatakse laenu- või kõrvallepingus sätestatud aja jooksul ja

tingimustel põhiosana, sisaldab vastavalt lõikele 2 nõutav teave selget ja kokkuvõtlikku kinnitust, et kõnealuse krediidilepinguga ei nõuta kolmandalt isikult krediidilepingu alusel kasutusse võetud krediidi kogusumma tagasimaksmise tagatist, välja arvatud juhul, kui selline tagatis antakse.

[…].“

6 Sama direktiivi artikli 14 „Taganemisõigus“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Tarbija võib krediidilepingust taganeda neljateistkümne kalendripäeva jooksul põhjust esitamata.

Kõnealuse taganemisõiguse tähtaeg algab:

a) krediidilepingu sõlmimise päeval või

b) päeval, mil tarbija sai kätte artikli 10 kohased lepingutingimused ja teabe, juhul kui see päev on hilisem kui käesoleva lõigu punktis a osutatud kuupäev.“

7 Selle direktiivi artikkel 22 „Ühtlustamine ja käesoleva direktiivi sätete imperatiivsus“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kuna käesolev direktiiv sisaldab ühtlustatud sätteid, ei või liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses säilitada või vastu võtta käesolevas direktiivis sätestatust erinevaid sätteid.

[…]

3. Liikmesriigid tagavad samuti, et nende poolt käesoleva direktiivi rakendamisel vastu võetud õigusnormidest ei saa mööda hiilida, kasutades selleks lepingute sõnastust, eelkõige lisades krediidi kasutusse võtmise või krediidilepingud, mis kuuluvad käesoleva direktiivi reguleerimisalasse, krediidilepingutesse, mille olemus või eesmärk võimaldab direktiivi kohaldamist vältida.

[…].“

8 Direktiivi 2008/48 II lisa, mis käsitleb „Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehte“, sisaldab punktis 2 „Krediiditoote kirjeldus“ rubriiki „Osamaksed ja vajaduse korral osamaksete tegemise järjekord“. Sellele rubriigile vastab järgmine kirjeldus:

„Tasumisele kuulub:

[Tarbija tehtavate maksete summa, arv ja sagedus]

Intress ja/või tasud makstakse järgmiselt:“.

Slovaki õigus

9 Direktiiv 2008/48 võeti Slovaki õigusesse üle tarbijakrediidi, muude krediitide ja tarbijalaenude seadusega nr 129/2010, millega muudetakse mõningaid seadusi (zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

10 Selle seaduse 1. oktoobril 2015 kohaldatud redaktsiooni artikli 9 lõikes 2 on sätestatud:

„Lisaks tsiviilseadustikus […] ette nähtud üldistele andmetele peab tarbijakrediidileping sisaldama järgmist teavet:

[…]

k) krediidi kulukuse aastamäär ja kogusumma, mille tarbija on kohustatud tasuma, mis arvutatakse tarbijakrediidilepingu sõlmimise hetkel olemasolevate andmete põhjal; ära näidatakse kõik krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatud andmed;

l) laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude summa, arv ja maksetähtajad ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul;

m) kui tegemist on laenu põhiosa osade kaupa tagasimaksmisega fikseeritud kestusega tarbijakrediidilepingu alusel, siis tarbija õigust küsida krediidilepingu kestuse ajal mis tahes hetkel tasuta väljavõtet tagasimaksetabelist lõike 5 tähenduses;

[…].“

11 Seaduse nr 129/2010 artikli 9 lõige 2 on alates 1. maist 2018 kohaldatavas redaktsioonis sõnastatud järgmiselt:

„Tarbijakrediidileping peab lisaks tsiviilseadustikus […] ette nähtud üldistele andmetele sisaldama järgmist teavet:

[…]

h) krediidi kulukuse aastamäär ja kogusumma, mille tarbija on kohustatud tasuma, mis arvutatakse tarbijakrediidilepingu sõlmimise hetkel olemasolevate andmete põhjal; ära näidatakse kõik krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel kasutatud andmed;

i) tarbija poolt tehtavate maksete summa, arv ja sagedus ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul;

j) kui tegemist on laenu põhiosa osade kaupa tagasimaksmisega fikseeritud kestusega tarbijakrediidilepingu alusel, siis tarbija õigust küsida krediidilepingu kestuse ajal mis tahes hetkel tasuta väljavõtet tagasimaksetabelist lõike 5 tähenduses;

[…].“

12 Seaduse nr 129/2010 artikli 11 lõige 1 sätestab 1. jaanuaril 2013 kohaldatavas redaktsioonis:

„Tarbijakrediit loetakse antuks ilma intressi ja tasudeta, kui:

[…]

d) tarbijakrediidilepingus nimetatud krediidi kulukuse aastamäär on ebatäpne tarbija kahjuks.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

13 TE sõlmis 1. oktoobril 2015 äriühinguga Pohotovosť üheks aastaks summas 350 eurot tarbijakrediidilepingu, mis kohustas teda tagasi maksma 672 euro suuruse summa. Selles tarbijakrediidilepingus nähti ette intress 224 eurot ja ka „komisjonitasu“ summas 98 eurot.

14 Olles leppinud kokku laenu tagasimaksmise ühe maksena, leppisid pooled samal päeval kokku tagasimaksegraafikus, mis nägi ette võla tagasimaksmise 12 igakuise osamaksena summas 56 eurot. Krediidi kulukuse aastamäär, mis oli kohaldatav krediidile, mille tagasimaksmine oli ette nähtud ainult ühe maksena, oli 28%, samas kui aastase perioodi jooksul osamaksetena tagastatava krediidi kulukuse aastamäär oli 281,64%.

15 Nimetatud lepingu tüüptingimustes oli sätestatud, et „krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse väljastatud laenu põhisumma ja komisjonitasu ning põhisumma ja komisjonitasu tagasimakse tähtaja põhjal (v.a intress, notaritasu, leppetrahvid ja muud tasud, mis on krediidi kulukuse aastamäära arvutusest erinormiga välja jäetud)“.

16 Põhikohtuasjas kõne all olevas lepingus ei olnud märgitud põhjusi, miks ei olnud krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel sellesse arvestatud intressi ning miks oli 28-protsendiline krediidi kulukuse aastamäär arvutatud ainult „komisjonitasu“, mitte muude kaasuvate kulude, eelkõige intressi põhjal.

17 Lisaks ei olnud nimetatud lepingus mingit teavet laenu igakuiste tagasimaksete jaotuse kohta laenu põhiosa tagasimakse ja muude krediidi kuluelementide vahel.

18 TE esitas Okresný súd Humennéle (Humenné piirkondlik kohus, Slovakkia) hagi, milles palus tuvastada Pohotovosťi vastutus seaduse nr 129/2010 1. oktoobril 2015 kehtinud redaktsioonis artikli 9 lõike 2 punktis l ette nähtud kohustuse rikkumise eest.

19 Nimetatud kohus jättis 27. novembri 2017. aasta otsusega TE kaebuse rahuldamata.

20 TE esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse Krajský súd v Prešovele (Prešovi maakonnakohus, Slovakkia).

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõdeb, et Euroopa Kohtu 9. novembri 2016. aasta kohtuotsuse Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842, punktid 51–59) täitmiseks muutis Slovakkia seadusandja seadust nr 129/2010, tühistades selle seaduse 1. oktoobril 2015 kehtinud redaktsiooni artikli 9 lõike 2 punktis l sisaldunud kohustuse märkida krediidilepingus „laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude maksetähtajad“. See kohustus asendati nimetatud seaduse artikli 9 lõike 2 punktis i 1. maist 2018 kohaldatavas redaktsioonis kohustusega märkida „maksete sagedus“.

22 Sellega seoses märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks, et seadus nr 129/2010 selle 1. oktoobril 2015 kehtinud redaktsioonis ei näinud sõnaselgelt ette, et „laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude maksetähtajad“ peavad olema esitatud tagasimaksetabeli kujul. Muutes seda seadust alates 1. maist 2018, tühistas Slovaki seadusandja kohustuse märkida tarbijakrediidilepingus tagasimakse jaotuse laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude vahel nii tagasimaksetabelina kui ka mis tahes muul kujul.

23 Põhikohtuasjas ei nõua TE aga mitte seda, et tema sõlmitud krediidilepingule lisataks tagasimaksetabel, vaid et selles lepingus oleks vähemalt kokkuvõtlikult märgitud eelmises punktis kirjeldatud jaotus.

24 Mis puudutab direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktide h ja i ning artikli 22 lõike 1 tõlgendamist, nagu see nähtub 9. novembri 2016. aasta kohtuotsusest Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), siis on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et nende sätetega on vastuolus üksnes see, et liikmesriik näeb oma riigisisestes õigusnormides ette kohustuse esitada laenu põhiosa tagasimaksete jaotus tagasimaksetabeli kujul.

25 Teiseks tõdeb eelotsusetaotluse esitanud kohus, et laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude jaotuse esitamine võimaldab täpsemalt kontrollida, kas tagasimaksetes sisaldub intressi osa, mis peaks krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel olema arvesse võetud.

26 Kolmandaks vaeb eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimust, kas selleks, et tagada direktiivi 2008/48 tõhus rakendamine, on ta kohustatud põhikohtuasja esemeks oleva, 1. oktoobril 2015 sõlmitud lepingu suhtes kohaldama seaduse nr 129/2010 alates 1. maist 2018 kohaldatava redaktsiooni sätteid.

27 Sellega seoses otsustas Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovaki Vabariigi kõrgeim kohus) 22. veebruari 2018. aasta kohtuotsuses, et Slovaki kohtud on enne 1. maid 2018 sõlmitud krediidilepingute osas kohustatud tõlgendama riigisisest õigust kooskõlas liidu õigusega ja jõudma seega tulemuseni, mis tuleneb seadusest nr 129/2010 alates 1. maist 2018 kohaldatavas redaktsioonis.

28 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kardab siiski, et asjaomaste riigisiseste õigusnormide selline tõlgendus on *contra legem* ning on vastuolus õiguskindluse põhimõttega.

29 Neil asjaoludel otsustas Krajský súd v Prešove (Prešovi maakonnakohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. a) [9. novembri 2016. aasta kohtuotsuse Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842)] järel muutis Slovaki seadusandja alates 1. maist 2018 ära [seaduse nr 129/2010 1. oktoobril 2015 kohaldatud redaktsioonis kehtinud artikli 9 lõike 2 punktis l] esinenud mõisted „laenu põhiosa tagasimakse, intress ja muud tasud“, mis tähistasid tarbijakrediidilepingu alusel tehtavate laenu tagasimaksete elemente, lõpetades nii tarbijate seadusest tuleneva õiguse nõuda, et tarbijakrediidilepingus (ja mitte ainult tagasimaksetabelis) oleks märgitud iga tagasimakse jaotus laenu põhiosa, intressi ja tasude vahel ning karistus selle õiguse rikkumise korral.

b) Alates 1. maist 2018 võimaldas seaduse [nr 129/2010] muudatus küll [9. novembri 2016. aasta] kohtuotsuse [Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842] paremat täitmist, kuid kohtuvaidlustes enne 1. maid 2018 sõlmitud tarbijalepingute üle reageerisid [Slovaki] kohtud [sellele kohtuotsusele] ikkagi nii, et püüdsid sisuliselt jõuda seadusandjaga samale järeldusele, tõlgendades seadust kooskõlas liidu õigusega.

c) Sellistel asjaoludel puudutab Euroopa Kohtule esitatud küsimus liidu õiguse tõlgendamist direktiivide kaudse õigusmõju kohaldamisel. Arvestades nende otsuste suurt arvu, millega kohtud on varem tunnistanud, et seadus nr 129/2010 annab tarbijatele õiguse nõuda, et oleks täpsustatud iga tagasimakse jaotus laenu põhiosa, intressi ja tasude vahel, esitatakse Euroopa Kohtule järgmine küsimus:

   Kas olukorras, kus eraisikute vahelises horisontaalses suhtes tuleb saavutada direktiivi kaudne õigusmõju ja tagada direktiivi täielik õigusmõju kõigi tõlgendamismeetodite ja riigisisese õiguse kohaldamise teel, lubab õiguskindluse põhimõte teha kohtul vaidluses, mis puudutab enne 1. maid 2018 sõlmitud tarbijakrediidilepingut, lahend, millel on sama mõju kui see, mis tuleneb seadusandja poolt [9. novembri 2016. aasta] kohtuotsuse [Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842] täitmiseks vastu võetud ja 1. maist 2018 jõustunud seadusmuudatusest?

Ülejäänud küsimused esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus ainult siis, kui Euroopa Kohus vastab esimese küsimuse punktile c [jaatavalt].

2. Kas [9. novembri 2016. aasta] kohtuotsust [Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842] ja […] direktiivi 2008/48 […] tuleb tõlgendada nii, et Euroopa Kohus otsustas, et [selle] direktiiviga on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mis nõuab maksete üksikasjalikku kirjeldamist mitte ainult tagasimaksetabeli vormis, vaid ka muudes lepingu osades, mis puudutavad tarbijakrediidi põhiosa maksete summat, arvu ja sagedust?

3. Kas [nimetatud] otsust tuleb tõlgendada nii, et lisaks sellele, mis on märgitud laenu põhiosa kohta, vastatakse ka küsimusele, kas liikmesriigi õigusnorm, mis näeb ette tarbijate õiguse nõuda, et tarbijakrediidilepingus oleks märgitud intressi ja tasude maksete summa, arv ja sagedus, läheb kaugemale direktiivis 2008/48 sätestatust? Kui [see sama] kohtuotsus puudutab ka intressi ja tasude makseid, siis kas tagasimakse jaotus intressi ja tasude vahel muus vormis kui tagasimaksetabel läheb samuti kaugemale nimetatud direktiivist, eriti selle artikli 10 lõike 2 punktis j sätestatust?“

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

30 Pohotovosť väidab oma kirjalikes seisukohtades, et eelotsuse küsimused on vastuvõetamatud.

31 Seoses esimese küsimusega väidab see äriühing, et õiguskindluse põhimõte, millele tugineb eelotsusetaotluse esitanud kohus, kuulub riigisisese õiguse kohaldamisalasse, kuid Euroopa Kohtul on õigus tõlgendada vaid liidu õigust.

32 Lisaks on liikmesriigi kohtu, mitte Euroopa Kohtu ülesanne hinnata, kas põhikohtuasjas saab riigisisest õigust tõlgendada kooskõlas liidu õigusega.

33 Seoses teise ja kolmanda küsimusega märgib Pohotovosť, et nagu nähtub eelotsusetaotlusest, näeb põhikohtuasjas kõne all olev leping ette laenu põhiosa tagasimaksmise ilma, et see oleks jagatud osamakseteks. Neil asjaoludel on tagasimaksetabelit puudutavad küsimused põhikohtuasjas täiesti tarbetud.

34 Pohotovosť on seisukohal, et Slovaki õigusnormides ei ole ette nähtud karistust juhuks, kui krediidilepingus puudub tagasimaksetabel või kokkuvõte makseperioodide arvestusest ning laenuintressi ja korduvate või ühekordsete lisatasude maksmise tingimustest. Seega ei ole käesolevas asjas mingit praktilist tähtsust küsimustel, mis puudutavad iga tagasimakse jaotust laenu põhiosa, intressi ning vajaduse korral lisakulude vahel.

35 Peale selle konstateerisid Slovaki valitsus ja Euroopa Komisjon – formaalselt eelotsusetaotluse vastuvõetamatuse vastuväidet esitamata –, et eelotsusetaotlusest nähtuvalt oli kõnealuses krediidilepingus märgitud krediidi kulukuse aastamäär väär. Slovaki valitsus leiab, et kui märgitud krediidi kulukuse aastamäär on tegelikust reaalmäärast väiksem, on krediit seaduse nr 129/2010 artikli 11 lõike 1 alusel intressist ja tasudest vabastatud. Neil asjaoludel võib kõnealust karistust käesoleval juhul kohaldada sõltumatult Euroopa Kohtu poolt eelotsuse küsimustele antavatest vastustest.

36 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavust Euroopa Kohus ei pea kontrollima, on asjakohased. Liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida liikmesriigi kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele või mõista põhjusi, miks liikmesriigi kohus leiab, et tal on vaja vastuseid neile küsimustele, et lahendada tema menetluses olev kohtuasi (8. mai 2019. aasta kohtuotsus PI, C-230/18, EU:C:2019:383, punkt 40 ja seal viidatud kohtupraktika).

37 Käesolevas kohtuasjas esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus küsimused, mis puudutavad liidu õigusakti, nimelt direktiivi 2008/48 tõlgendamist, ning palub selles kontekstis täpsustada 9. novembri 2016. aasta kohtuotsust Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842).

38 Mis puudutab Slovaki valitsuse ja komisjoni argumenti, et kuivõrd esitatud krediidi kulukuse aastamäär oli väär, saab liikmesriigi kohus otsustada riigisisese õigusnormi alusel, kas põhikohtuasjas kõne all olev leping on intressi ja tasudeta, siis tuleb silmas pidada, et põhikohtuasi seondub tarbija nõudega tuvastada Pohotovosťi vastutus seoses sellega, et viimane rikkus kohustust märkida krediidilepingus kõik riigisiseste õigusnormide ja direktiivi 2008/48 kohased kohustuslikud andmed. Sellistel asjaoludel ei väära asja menetleva kohtu võimalus karistada Pohotovosťi ebaõige krediidi kulukuse aastamäära esitamise eest – kui see kohus seda võimalust kinnitab – mingil juhul kogu Euroopa Kohtu poolsete selgituste tarvilikkust menetluses oleva asja lahendamiseks, mis puudutab selles direktiivis ette nähtud nõudeid seoses teiste elementidega, mis peavad kindlasti tarbijakrediidilepingus olema märgitud, kuna nimetatud direktiiv puudutab nii krediidi tagasimaksmist laenu põhiosa tagasimaksetena kui ka tasude ja intressi maksmist ilma nendeta.

39 Sellest järeldub, et eelotsusetaotlus on vastuvõetav.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Teine ja kolmas küsimus

40 Teise ja kolmanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos ja esmajärjekorras, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkte h–j, koostoimes sama direktiivi artikli 22 lõikega 1, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised riigisisesed õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt tuleb krediidilepingus täpsustada iga tagasimakse jaotus vajaduse korral laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude vahel.

41 Esiteks olgu sissejuhatavalt märgitud, et direktiivi 2008/48 vastuvõtmisel peeti silmas kahte eesmärki, nimelt tagada kõikidele liidu tarbijatele nende huvide kõrgetasemeline ja võrdne kaitse ning aidata kaasa hästitoimiva siseturu tekkele tarbijakrediidi valdkonnas (vt selle kohta 21. aprilli 2016. aasta kohtuotsus, Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, punkt 61 ja 2. mai 2019. aasta kohtuotsus Pillar Securitisation, C-694/17, EU:C:2019:345, punkt 38).

42 Teiseks, nende eesmärkide saavutamist toetab direktiivi 2008/48 artikli 10 lõikes 2 sätestatud teabe esitamise kohustus, nagu ka kõnealuse direktiivi artiklites 5 ja 8 sätestatud kohustused (vt selle kohta 21. aprilli 2016. aasta kohtuotsus Radlinger ja Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, punkt 61).

43 Direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti h kohaselt täpsustatakse krediidilepingus selgelt ja kokkuvõtlikult tarbija poolt tehtavate maksete summa, arv ja sagedus ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul.

44 Direktiivi artikli 10 lõike 2 punktist i ja lõikest 3 nähtub, et kui tegemist on fikseeritud kestusega krediidilepingu põhiosa tagasimaksmisega, siis on krediidiandjal kohustus esitada tasuta mis tahes hetkel kogu krediidilepingu kestuse jooksul tagasimaksetabeli kujul esitatav loetelu üksnes tarbija taotluse korral.

45 Sellega seoses on Euroopa Kohus leidnud, et direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punktide h ja i selget sõnastust arvestades ei näe need ette kohustust lisada selline tagasimaksetabeli kujul esitatav loetelu krediidilepingusse (9. novembri 2016. aasta kohtuotsus Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, punkt 54).

46 Tuleb lisada, et mis tahes vormis iga tagasimakse laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja vajaduse korral lisakulude vahelise jaotuse struktureeritud esitust tuleb käsitada tagasimaksetabelina direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkti i tähenduses.

47 Kui aga on tegemist tasude ja intressi tasumisega laenu põhiosa tagasimaksmiseta, tuleb siiski arvestada, et vastavalt nimetatud direktiivi artikli 10 lõike 2 punktile j peab krediidilepingus olema esitatud loetelu, milles on märgitud intressi ning sellega seotud korduvate ja ühekordsete tasude maksmise tähtajad ja tingimused.

48 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb asuda seisukohale, et direktiiv 2008/48 ei näe ette kohustust märkida krediidilepingus mis tahes vormis, milline on tarbija poolt tehtavate tagasimaksete jaotus laenu põhiosa tagasimakse – kui see tuleb maksta tagasi osamaksetena –, intressi ja muude lepingu kohaselt maksmisele kuuluvate tasude vahel.

49 Ühtlasi on oluline silmas pidada, et direktiivi 2008/48 artikli 22 lõige 1 näeb ette, et kuna see direktiiv sisaldab ühtlustatud sätteid, ei või liikmesriigid oma riigisiseses õiguses säilitada või vastu võtta selles direktiivis sätestatust erinevaid sätteid.

50 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et direktiivi 2008/48 artikli 10 lõige 2 ühtlustab teabe, mille esitamine krediidilepingus on kohustuslik (9. novembri 2016. aasta kohtuotsus Home Credit Slovakia, C-42/15, EU:C:2016:842, punkt 56).

51 Neil asjaoludel tuleb teisele ja kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 10 lõike 2 punkte h–j, koostoimes sama direktiivi artikli 22 lõikega 1, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised riigisisesed õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt tuleb krediidilepingus täpsustada iga tagasimakse jaotus vajaduse korral laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude vahel.

Esimene küsimus

52 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2008/48 artikli 10 lõige 2 ja artikli 22 lõige 1, nagu neid on tõlgendatud 9. novembri 2016. aasta kohtuotsuses Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), on kohaldatavad sellisele krediidilepingule, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on sõlmitud enne selle kohtuotsuse kuulutamist ja enne, kui riigisisestesse õigusnormidesse tehti muudatus nende normide kooskõlla viimiseks nimetatud kohtuotsuses antud tõlgendusega.

53 Sellega seoses tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt selgitab ja täpsustab tõlgendus, mille Euroopa Kohus liidu õigusnormile annab, selle sätte tähendust ja ulatust, nagu seda peab või oleks pidanud mõistma ja kohaldama alates selle jõustumise hetkest. Siit järeldub, et kohus võib ja peab kohaldama nõnda tõlgendatud õigusnormi ka õigussuhetele, mis on tekkinud pärast selle normi jõustumist ja enne tõlgendamistaotluse kohta tehtud otsust, kui muu hulgas on täidetud tingimused, mis lubavad nimetatud sätte kohaldamist puudutava vaidluse lahendamiseks pöörduda pädevasse kohtusse (vt selle kohta 13. detsembri 2018. aasta kohtuotsus Hein, C-385/17, EU:C:2018:1018, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Põhikohtuasjas peab eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendama riigisisest õigust nagu see oli kohaldatav asjasse puutuvate asjaolude asetleidmise ajal – käesoleval juhul asjaomase lepingu sõlmimise kuupäeval, see tähendab 1. oktoobril 2015 –, niipalju kui võimalik, kuid ilma et seda peaks tõlgendama *contra legem*, kooskõlas direktiiviga 2008/48, nagu seda on tõlgendatud 9. novembri 2016. aasta kohtuotsuses Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842).

55 Seejuures, nagu märkisid ka Slovaki valitsus ja komisjon oma kirjalikes seisukohtades, ei saa liikmesriigi kohus põhjendatult asuda seisukohale, et tal on võimatu tõlgendada riigisisese õiguse sätet kooskõlas liidu õigusega ainult seetõttu, et seda sätet on järjepidevalt tõlgendatud selle õigusega vastuolus olevas tähenduses (vt selle kohta 17. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, punkt 73).

56 Kõnealune kooskõlalise tõlgendamise kohustus on piiratud õiguse üldpõhimõtetega ja eelkõige õiguskindluse põhimõttega – st sellest ei tohi saada alust riigisisese õiguse *contra legem* tõlgendusele (vt selle kohta 16. juuli 2009. aasta kohtuotsus Mono Car Styling, C-12/08, EU:C:2009:466, punkt 61). Ent kuigi kooskõlalise tõlgendamise kohustus ei või olla aluseks riigisisese õiguse *contra legem* tõlgendamisele, peavad liikmesriigi kohtud vajaduse korral siiski

muutma väljakujunenud kohtupraktikat, kui kohtupraktika põhineb riigisisese õiguse tõlgendusel, mis on direktiivi eesmärkidega vastuolus (8. mai 2019. aasta kohtuotsus Związek Gmin Zagłębia Miedziowego, C-566/17, EU:C:2019:390, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

57 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 2008/48 artikli 10 lõige 2 ja artikli 22 lõige 1, nagu neid on tõlgendatud 9. novembri 2016. aasta kohtuotsuses Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), on kohaldatavad sellisele krediidilepingule, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on sõlmitud enne selle kohtuotsuse kuulutamist ja enne, kui riigisisestesse õigusnormidesse tehti muudatus nende normide kooskõlla viimiseks nimetatud kohtuotsuses antud tõlgendusega.

Kohtukulud

58 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiivi 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ, artikli 10 lõike 2 punkte h–j, koostoimes sama direktiivi artikli 22 lõikega 1, tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised riigisisesed õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mille kohaselt tuleb krediidilepingus täpsustada iga tagasimakse jaotus vajaduse korral laenu põhiosa tagasimakse, intressi ja muude tasude vahel.**

2. **Direktiivi 2008/48 artikli 10 lõige 2 ja artikli 22 lõige 1, nagu neid on tõlgendatud 9. novembri 2016. aasta kohtuotsuses Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), on kohaldatavad sellisele krediidilepingule, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis on sõlmitud enne selle kohtuotsuse kuulutamist ja enne, kui riigisisestesse õigusnormidesse tehti muudatus nende normide kooskõlla viimiseks nimetatud kohtuotsuses antud tõlgendusega.**

Allkirjad